

TÄHTIS ÕIGUSLIK TEADE: Sellel leheküljel leiduvale teabele laieneb vastutuse välistamise klausel ja see on kaitstud autoriõigusega.

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

8. november 2007 (*)

Taimkaitsevahendid – Paralleelne import – Turuleviimise loa andmise kord – Lubatavus – Tingimused – Proportsionaalsuse põhimõtte järgimine

Liidetud kohtuasjades C-260/06 ja C-261/06,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel cour d'appel de Montpellier' (Prantsusmaa) 24. mai 2006. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. juunil 2006, kriminaalmenetluses, milles süüdistatavateks on

Daniel Escalier (C-260/06),

Jean Bonnarel (C-261/06),

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud G. Arestis, E. Juhász, J. Malenovský ja T. von Danwitz (ettekandja),

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Escalier ja Bonnarel, esindaja: advokaat J.-P. Montenet,
- Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues ja R. Loosli-Surrans,
- Kreeka valitsus, esindajad: G. Kanellopoulos ja S. Papaioannou,
- Madalmaade valitsus, esindaja: H. G. Sevenster,
- Soome valitsus, esindaja: A. Guimaraes-Purokoski,
- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: B. Stromsky,

olles 10. juuli 2007. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

teeb järgmise

otsuse

- 1 Eelotsuse küsimused puudutavad seda, kuidas tõlgendada EÜ artikleid 28 ja 30 ning nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimkaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT L 230, lk 1; ELT eriväljaanne 03/11, lk 332; edaspidi „direktiiv“).
- 2 Need küsimused esitati Daniel Escalier' ja Jean Bonnarel'i suhtes läbiviidud kriminaalmenetluse raames, kuna nad ei järginud taimkaitsevahendite turuleviimist, omamist ja kasutamist Prantsusmaal reguleerivaid eeskirju.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

- 3 EÜ artikli 28 alusel keelatakse liikmesriikidevahelised koguselised impordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed. EÜ artikli 30 kohaselt ei välistata siiski liikmesriikide vahelise impordi suhtes kehtestatud keelde või piiranguid, kui need on õigustatud inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitsmiseks, niivõrd kui need ei kujuta endast suvalise diskrimineerimise vahendit ega liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiramist.
- 4 Direktiiv kehtestab ühtsed eeskirjad, mis käsitlevad taimekaitsevahendite turuleviimise loa (edaspidi „TVL“) andmise tingimusi ja korda, samuti TVL-ide ülevaatamist ja tühistamist. Direktiivi eesmärk ei ole üksnes ühtlustada nende toodete loa andmise tingimused ja kord, vaid tagada ka inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrge kaitsetase ohu ja riskide eest, mis tulenevad nende toodete halvasti kontrollitud kasutamisest. Lisaks püütakse direktiiviga takistada taimekaitsevahendite vaba liikumise piiranguid.
- 5 Direktiiv käsitleb eeskätt kaubanduslikus vormis taimekaitsevahendite lubamist, turuleviimist, kasutamist ja kontrolli Euroopa Ühenduses. Direktiivi artikli 2 punkti 10 kohaselt tähendab „turuleviimine“ üleandmist tasu eest või tasuta, välja arvatud ladustamiseks, millele järgneb lähetamine väljapoole ühenduse territooriumi. Taimekaitsevahendi importimine ühenduse territooriumile on samaväärne turuleviimisega käesoleva direktiivi tähenduses.
- 6 Direktiivi artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:
- „Liikmesriigid näevad ette, et taimekaitsevahendit võib nende territooriumil turule viia ja kasutada üksnes juhul, kui nad on asjaomase vahendi kasutamiseks andnud loa vastavalt käesolevale direktiivile [...]“
- 7 Direktiivi artiklis 4 sätestatakse tingimused, mis peavad taimekaitsevahendi jaoks loa andmisel olema täidetud. Selle artikli kohaselt peab loa andmise tingimuseks olema taimekaitsevahendi turuleviimise ja kasutamisega seotud nõuete täitmine ning luba antakse üksnes liikmesriikide poolt kindlaksmääratavaks ajaks, mis võib olla kuni kümme aastat. Loa võib uuesti läbi vaadata igal ajal ning loa võib teatavatel tingimustel tühistada. Kui liikmesriik tühistab TVL-i, teatab ta sellest viivitamata loa omanikule.
- 8 Lisaks nähakse direktiivi artikli 3 lõikes 4 ja artiklis 16 ette iga toote liigitamist, pakendamist ja märgistamist puudutav spetsiifiline kontroll. Nii peab taimekaitsevahendi pakendil olema selgelt ja kustumatult märgitud kaubanduslik nimetus või tootenimetus, TVL-i omaniku nimi ja aadress, loa number, samuti teave toote ja selle kasutamise kohta, nagu inimeste, loomade või keskkonnaga seotud konkreetsetele ohtudele viitavad standardlausel ning inimeste, loomade või keskkonna kaitse ohutusabinõud standardlausetena, kasutusala, mille jaoks on taimekaitsevahendi luba antud, ja konkreetset tingimused, mille puhul taimekaitsevahendit võib kasutada, samuti kasutusjuhised.
- 9 Liikmesriik, kes on saanud taotluse TVL-i andmiseks teises liikmesriigis juba lubatud taimekaitsevahendi jaoks, peab vastavalt direktiivi artikli 10 lõikele 1 loobuma teatavatel tingimustel ja erandeid tegemata nõudest korrata juba tehtud katseid ja analüüse.
- 10 Direktiivi artikli 17 esimene lõik sätestab:
- „Liikmesriigid kehtestavad vajaliku korra turule viidud taimekaitsevahendite ja nende kasutamise ametlikuks kontrollimiseks, et teha kindlaks, kas need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele ja eelkõige loa andmisel sätestatud ning märgistusel esitatavat teavet käsitlevatele nõuetele.“

Siseriiklikud õigusnormid

- 11 Code rural'i (maaelu seadustik) artiklis L-253-1 on sätestatud:
- „Lõppkasutajal on keelatud taimekaitsevahendeid turule viia, kasutada ja omada, kui nende kohta ei ole välja antud turuleviimise luba [...]“

12 TVL-i väljaandmise tingimused Prantsusmaal on kehtestatud 5. mai 1994. aasta dekreediga nr 94-359 taimekaitsevahendite kontrolli kohta (*JORF*, 7. mai 1994, lk 6683), mis võeti vastu direktiivi siseriiklikku õiguskorda ülevõtmise tagamiseks.

13 4. aprilli 2001. aasta dekreeidi nr 2001-317, millega kehtestatakse Euroopa Majanduspiirkonnast pärit taimekaitsevahendite turuleviimise loa andmise lihtsustatud kord (*JORF*, 14. aprill 2001, lk 5811), mis on kodifitseeritud Code rural'i artiklites R 253-52–R 253-55, artiklis 1 on sätestatud:

„Sellise taimekaitsevahendi sissevedu riigi territooriumile, mis on pärit Euroopa Majanduspiirkonna riigist, kus taimekaitsevahendile oli juba antud turuleviimise luba vastavalt direktiivile [...], ja mis on sarnane tootega, edaspidi nimetatud „võrdlustoode“, on lubatud järgmistel tingimustel:

Võrdlustootel peab olema turuleviimise luba, mille väljastab põllumajandusminister eespool viidatud 5. mai 1994. aasta dekreeidi I, III ja IV jaotise alusel.

Riigi territooriumile sisseveetud toote identsust võrdlustootega hinnatakse kolme järgmise kriteeriumi alusel:

- mõlema toote ühine päritolu selles mõttes, et need tootis sama valemi järgi sama äriühing või tootsid ettevõtjad, kes on seotud või töötavad litsentsi alusel;
- toodetud sama toimeainet või samu toimeaineid kasutades;
- sama toime, võttes arvesse erinevusi, mis võivad esineda toote kasutamise seisukohast oluliste põllumajanduslike, fütosanitaar- ja keskkonnatingimuste, eelkõige kliimatingimuste osas.”

14 Ministri 17. juuli 2001. aasta määruse dekreeidi nr 2001-317 kohaldamise kohta (*JORF*, 27. juuli 2001, lk 12091) artikli 1 alusel peab iga isik, kes taotleb Euroopa Majanduspiirkonna riigist pärit taimekaitsevahendile TVL-i, esitama oma taotluse toetuseks järgmised dokumendid: blankett selle määruse lisas nõutud andmetega, sildi prantsuskeelne kavand tootele, mille turuleviimist paralleelse impordi puhul taotletakse, ning imporditava toote või imporditavate toodete originaalsilt.

15 Ministri määruse lisas on sätestatud, et iga isik, kes taotleb taimekaitsevahendile TVL-i, peab oma taotluse toetuseks esitama järgmised andmed: importija isik, imporditava toote ja võrdlustoote andmed, taotluse esemeks oleva toote kavandatav otstarve, tõendid impordi kohta Prantsusmaal ning kõnealusele tootele Prantsusmaal väljapakutud kaubanduslik nimetus.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

16 Eelotsusetaotlustest tuleneb, et Prantsuse kohtutes menetleti kriminaalasju kahe viinamarjakasvataja – Daniel Escalier' (kohtuasi C-260/06) ja Jean Bonnareli (kohtuasi C-261/06) – suhtes, kellele heideti ette, et nad omasid kasutamise eesmärgil selliseid põllumajanduses kasutatavaid kahjuritõrjetooteid, millel ei olnud TVL-i. Lisaks heideti ette Daniel Escalier'le, et ta kasutas kõnealuseid tooteid, ning Jean Bonnarelile, et ta keeldus nende toodete hävitamisest. Mõlemas asjas on tegemist Hispaaniast pärinevate toodetega.

17 15. juuni 2005. aasta kohtuotsustega tunnistas tribunal de grande instance de Carcassonne (Carcassonne'i kõrgem kohus) eespool nimetatud isikud kõnealustes kuritegudes süüdi ja karistas neid 1500 euro suuruse rahatrahviga. Daniel Escalier ja Jean Bonnarel esitasid seejärel nende otsuste peale apellatsioonkaebuse cour d'appel de Montpellier'le (Montpellier' apellatsioonikohus).

18 Nii esimeses astmes kui eelotsusetaotluse esitanud kohtus väitsid Daniel Escalier' ja Jean Bonnarel, et teised importijad olid Prantsusmaal kõnealustele toodetele juba TVL-i saanud või et need tooted olid sarnased selles liikmesriigis loa saanud võrdlustoodetega. Samuti väitsid nad, et TVL-i andmise lihtsustatud kord ning Code rural'i eeskirjad, millele tuginesid nende suhtes võetud karistusõiguslikud meetmed, ei ole kohaldatavad põllumajandusettevõtja suhtes, kes impordib toodet mitte kaubanduslikul eesmärgil, vaid isiklikuks tarbeks. Lisaks ei ole TVL-i andmise lihtsustatud kord kooskõlas ühenduse õigusega või on oma keerukuse ja seonduvate kulude tõttu vähemalt ebaproportsionaalne.

19 Tribunal de grande instance de Carcassonne ning cour d'appel de Montpellier sedastasid, et

Prantsuse seadusandja vastuvõetud TVL-i andmise lihtsustatud korra eesmärk on tagada, et turule ei viidaks inimestele, loomadele ega keskkonnale ohtlikke tooteid. Nimetatud kohtud on seisukohal, et selle korra eesmärk on ühitada ühendusesisese vaba liikumise põhimõtte ja vajadus võimaldada igal liikmesriigil valvata rahvatervise ja keskkonnakaitse järele eelkõige kohalikest iseärasustest lähtudes. Kohtud lisavad, et direktiiv ei tee mingit vahet kaubanduslikul eesmärgil toimuva paralleelse impordi ega üksikisikute isiklikuks tarbeks ja rangelt erakasutuseks mõeldud paralleelse impordi vahel.

20 Leides, et pooleliolevate kohtuasjade lahendamine sõltub Prantsuse õiguse kooskõlast ühenduse õigusega, otsustas cour d'appel de Montpellier menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused, mille sõnastus on kohtuasjades C-260/06 ja C-261/06 identne:

„1. Kui liikmesriik kehtestab taimekaitsevahendi impordi suhtes teisest liikmesriigist, kus sellele tootele on juba välja antud [TVL] vastavalt direktiivile [...], [TVL] andmise lihtsustatud korra, et kontrollida, kas imporditud toode vastab identsuse tingimustele, mis kajastuvad [...] 11. märtsi 1999. aasta otsuses kohtuasjas C-100/96: British Agrochemicals Association (EKL 1999, lk I-1499), kas siis on põhjendatud, et see liikmesriik allutab ettevõtja sellisele loaandmise lihtsustatud korrale, kui:

- importija on põllumajandusettevõtja, kes impordib toodet üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks, mis on küll arvukad, kuid koguseliselt piiratud, ja järelikult ei vii seda turule kaubanduslikus mõttes, mis selles mõistes sisaldub;
- TVL taotlemise lihtsustatud kord, millega antakse impordiluba, on personaalne igale ettevõtjale/turustajale, kes on kohustatud andma imporditava tootele oma tootenime ja tasuma lõivu 800 eurot[?]

2. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas Euroopa Kohtu 26. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-212/03: [komisjon vs. Prantsusmaa, (EKL 2005, lk I-4213)], mis käsitleb ravimite isiklikku importimist üksikisikute poolt, saab olla ülekantav taimekaitsevahenditele, mida impordib põllumajandusettevõtja üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks?”

21 Euroopa Kohtu presidendi 12. juuli 2006. aasta määrusega on kohtuasjad C-260/06 ja C-261/06 kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides liidetud.

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

22 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas liikmesriik, kes allutab taimekaitsevahendi impordi teisest liikmesriigist, kus sellele tootele on juba välja antud TVL, TVL-i andmise lihtsustatud korrale, mille eesmärk on kontrollida, kas see toode on importiva liikmesriigi võrdlustootega identne, võib kehtestada sellise korra, kui importija on põllumajandusettevõtja, kes impordib toodet üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks, kui see kord on personaalne igale ettevõtjale, kes on kohustatud andma imporditava tootele oma tootenime, ja kui see kord toob kaasa kohustuse tasuda lõivu summas 800 eurot.

23 Selles osas tuleb märkida, et direktiiviga kehtestatud süsteem ei põhine liikmesriikide kohustusel vastastikku tunnustada teises liikmesriigis taimekaitsevahendile väljastatud TVL-i, vaid kohustusel lubada turule liikmesriikide pädevusse kuuluvaid tooteid, mis ei ole seotud teises liikmesriigis väljastatud TVL-iga.

24 Nii võib direktiivis, eeskätt direktiivi artikli 3 lõikes 1 sätestatud põhimõtete kohaselt ning rikkumata EÜ asutamislepingu sätteid kaupade vaba liikumise kohta tuua liikmesriigi territooriumil turule taimekaitsevahendi ja seda kasutada üksnes juhul, kui selle liikmesriigi pädev ametiasutus on eelnevalt andnud TVL-i vastavalt käesolevale direktiivile. Selline nõue kehtib ka siis, kui teise liikmesriigi pädev ametiasutus on asjaomasele tootele TVL-i juba andnud, kuna direktiivis nõutakse, et eelnev luba tuleb saada iga liikmesriigi pädevalt ametiasutuselt, kus selline toode turule tuuakse ja kus seda kasutatakse (vt selle kohta 17. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-400/96: Harpegnies, EKL 1998, lk I-5121, punkt 26).

25 Siiski peab esimene liikmesriik juhul, kui taotleja esitab liikmesriigile TVL-i taotluse teises liikmesriigis juba lubatud taimekaitsevahendi jaoks, direktiivi artikli 10 lõike 1 kohaselt teatavatel

tingimustel igal juhul loobuma nõudest korrata katseid ja analüüse, mis on selles teises liikmesriigis seoses taimekaitsevahendile loa andmisega juba tehtud, võimaldades nii säästa nõutavate andmete kogumiseks vajalikku aega ja kulusid.

- 26 Järelikult ei kujuta direktiivist tulenev kohustus, mille kohaselt peab taimekaitsevahendi importija enne selle toote kolmandatele isikutele liikmesriigis kättesaadavaks tegemist saama direktiivi kohaselt väljastatud TVL-i, endast põhimõtteliselt EÜ artikliga 28 keelatud ühendusesisese kaubanduse piirangut (vt farmaatsiatoodete puhul 11. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-322/01: Deutscher Apothekerverband, EKL 2003, lk I-14887, punktid 48, 52 ja 53, ning 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-150/00: komisjon vs. Austria, EKL 2004, lk I-3887, punktid 56 ja 57). Sama kehtib keelu kohta kasutada importiva liikmesriigi territooriumil eelneva loa toodet.
- 27 Järelikult ei saa ettevõtja, kes omandas taimekaitsevahendi, mis pärineb liikmesriigist, kus seda turustati õiguspäraselt selle riigi pädeva ametiasutuse väljastatud TVL-i alusel, importida seda toodet teise liikmesriiki, et seda seal turustada või kasutada, seni kuni sellele tootele ei ole viimatinimetatud riigi korra kohaselt antud TVL-i.
- 28 Seevastu ei saa TVL-i väljastamise korda reguleerivaid direktiivi sätteid kohaldada siis, kui sellise taimekaitsevahendi importimine liikmesriiki, millele on vastavalt direktiivi sätetele antud TVL teises liikmesriigis, kujutab endast paralleelset impordi taimekaitsevahendi suhtes, millele on importivas liikmesriigis TVL juba antud (vt farmaatsiatoodete puhul 12. novembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-201/94: Smith & Nephew ja Primecrown, EKL 1996, lk I-5819, punkt 21, ning taimekaitsevahendite puhul eespool viidatud kohtuotsus British Agrochemicals Association, punkt 31). Sellist olukorda reguleerivad asutamislepingu sätted kaupade vaba liikumise kohta.
- 29 Liikmesriigid peavad siiski kontrollima, kas sellise taimekaitsevahendi import, millel on TVL teises liikmesriigis, kujutab endast paralleelset impordi toote suhtes, millele on importivas liikmesriigis juba antud TVL, kuna liikmesriigid on kohustatud tagama, et direktiivis sätestatud kohustusi ja keelde järgitaks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus British Agrochemicals Association, punkt 33).
- 30 Juhul kui asjaomast taimekaitsevahendit tuleb vaadelda importivas liikmesriigis juba loa saanud tootena, peavad selle riigi pädevad ametiasutused tunnustama asjaomase toote puhul TVL-i, mis on antud turul juba olevale taimekaitsevahendile, niivõrd kui seda ei keela inimeste ja loomade tervise ning keskkonna tõhusat kaitset puudutavad kaalutlused (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Smith & Nephew ja Primecrown, punktid 29 ja 32, ning kohtuotsus British Agrochemicals Association, punkt 36). Paralleelse impordi teel liikmesriigi territooriumile toodud taimekaitsevahendile ei saa seega automaatselt ega absoluutselt ja tingimusteta kehtida TVL, mis on antud selle riigi turul juba olevale taimekaitsevahendile.
- 31 Juhul kui taimekaitsevahendit ei saa käsitleda importivas liikmesriigis loa saanuna, võib liikmesriik anda sellele tootele TVL-i vaid direktiivis sätestatud tingimustel (vt eespool viidatud kohtuotsus Smith & Nephew ja Primecrown, punkt 30, ning kohtuotsus British Agrochemicals Association, punkt 37) või keelata toote turule viimise ja kasutamise.
- 32 Eespool öeldust tuleneb, et liikmesriigid peavad allutama taimekaitsevahendite oma territooriumile importimise kontrollimenetlusele, kusjuures see võib – nagu käesoleval juhul – toimuda nn lihtsustatud menetlusena, mille raames tuleb kontrollida, kas tootel on vaja TVL-i või kas toodet võib käsitleda importivas liikmesriigis juba loa saanuna. Seega kuulub importiva liikmesriigi pädevate ametiasutuste ülesannete hulka kontrollida huvitatud isikute taotlusel seda, kas asjaomase toote puhul saavad nad tunnustada TVL-i, mis on väljastatud selle riigi turul juba olevale taimekaitsevahendile.
- 33 Nagu märgib kohtujurist oma ettepaneku punktides 40–47 ning nagu väidavad nii liikmesriigid Euroopa Kohtule esitatud märkustes kui ka Euroopa Ühenduste Komisjon, kehtivad need järeldused sõltumata impordi eesmärgist ning on järelikult kohaldatavad ka põllumajandusettevõtja suhtes, kes impordib tooteid üksnes oma põllumajandusettegevuse vajadusteks.
- 34 Kui põllumajandusettevõtja oleks vabastatud kohustusest allutada end TVL-i andmise lihtsustatud korrale, sõltuks selle küsimuse hindamine, kas toote jaoks võib kehtida teisele taimekaitsevahendile antud TVL, vaid põllumajandusettevõtja vastutusest. Esiteks saavad sellist hinnangut siiski anda üldisest huvist tulenevate ülekaalukate põhjuste tõttu, mis on seotud inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitsega, ning käesoleva kohtuotsuse punktis 30 esitatud põhjendusi arvesse võttes ainult importiva liikmesriigi pädevad ametiasutused. Teiseks ei ole põllumajandusettevõtja

- käsituses alati kohaseid vahendeid, et anda usaldusväärset niisugust hinnangut väljaspool selleks ettenähtud menetlust.
- 35 Lisaks ei seaks niisugune vabastamine kahtluse alla mitte üksnes direktiiviga loodud süsteemi, mille kohaselt on taimekaitsevahendite turule viimiseks ja kasutamiseks vajalik eelnev luba, vaid ka eeskätt direktiivi artikli 3 lõikest 1 ja artiklist 17 tuleneva liikmesriikide kontrollimehhanismi tõhususe.
- 36 Järelikult võib liikmesriik nõuda isikult, kes soovib paralleelselt importida selle liikmesriigi territooriumil juba loa saanud taimekaitsevahendit, et see isik allutaks end TVL-i andmise lihtsustatud korrale ka siis, kui see importija on põllumajandusettevõtja, kes impordib toodet üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks.
- 37 Mis puudutab seda, kas lihtsustatud korra alusel antud TVL-i seotus isikuga ja importija kohustus anda sellise korra raames paralleelselt imporditavale tootele oma tootenimi ja tasuda lõiv 800 eurot, on ühenduse õigusega kooskõlas, siis tuleb meenutada, et ühenduse pädevate ametivõimude ülesanne on tagada, et rangelt järgitaks ühenduse õigusnormide olulist eesmärki, st inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitset. Siiski on proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt kaupade vaba liikumise kaitsmiseks nõutav, et kõnealuste õigusnormide kohaldamist piirataks niivõrd, kui see on vajalik keskkonna ning inimeste ja loomade tervise kaitse õiguspäraselt taotletavate eesmärkide saavutamiseks (10. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-172/00: Ferring, EKL 2002, lk I-6891, punkt 34, ning 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-112/02: Kohlpharma, EKL 2004, lk I-3369, punkt 14).
- TVL-i seotus isikuga
- 38 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 49 ja 50 ning nagu seda leiavad Madalmaade ja Soome valitsus, võib taimekaitsevahendite ohtlikkust ning nende kasutamisega seotud ohtusid arvesse võttes TVL-i seotust isikuga õigustada vajadus tõhusalt ja usaldusväärset kontrollida direktiivis sätestatud nõuete järgimist.
- 39 Eesmärki, mille kohaselt tohib taimekaitsevahendeid kasutada liikmesriigi territooriumil vaid siis, kui need on allutatud selle riigi pädevate ametiasutuste läbiviidavale kontrollimenetlusele ning kui nende kasutamine toimub TVL-is sätestatud tingimustel, on võimalik saavutada vaid siis, kui iga ettevõtja on kohustatud end allutama TVL-i andmise lihtsustatud korrale, kui ta kavatab imporditud toote teha kättesaadavaks kolmandatele isikutele või kasutada seda ise oma põllumajandustegevuse vajadusteks.
- 40 Kui paralleelse impordi puhul oleks TVL seotud ainult imporditud tootega ja mitte importijaga, oleks importija ülesanne teostada vajalik kontrollimine. Kui aga ettevõtjal oleks lubatud ilma eelneva kontrollimiseta teha kolmandatele isikutele kättesaadavaks taimekaitsevahend, millele on antud TVL lihtsustatud korras, või seda kasutada, võiks see suurendada toote ebaõige või kuritarvitava kasutamise ohtu. Esiteks ei oleks tagatud, et importija kontrollib usaldusväärset, kas ja millistel tingimustel kehtib paralleelselt imporditud taimekaitsevahendi puhul teise toote jaoks antud TVL. Teiseks ei suudaks asjaomase liikmesriigi pädevad ametiasutused tõhusalt kontrollida seda, kas järgitakse taimekaitsevahendite sildistamist ja pakendamist puudutavaid rangeid eeskirju, mis peavad muu hulgas tagama taimekaitsevahendite korrektse kasutamise.
- 41 Lisaks võib TVL-i uuesti läbi vaadata ja tühistada. Nagu märkisid kohtujurist oma ettepaneku punktis 50 ning Prantsuse valitsus, peavad liikmesriigid sellistel juhtudel olema suutelised sõltuvalt TVL-i tühistamise põhjustest tühistama lühikese aja jooksul kõigi oma territooriumil asuvate asjaomaste toodete load – mida ei juhtuks, kui TVL ei oleks isikuga seotud ja kui vaid toote esimene paralleelne import oleks allutatud TVL-i andmise lihtsustatud korrale.
- 42 Eelöeldust tulenevalt on õigustatud see, et lihtsustatud korra raames antud TVL on isikuga seotud.
- 43 Järelikult võib importija allutada TVL-i andmise lihtsustatud korrale ka siis, kui paralleelselt imporditud tootele oli juba antud TVL teise paralleelse importija kaudu. Kui importiva liikmesriigi pädevad ametiasutused tuvastavad selle toote identse võrdlustootega, ei tohi TVL-i andmise lihtsustatud korra raames paralleelsel importijal lasuvad haldustoimingud aga proportsionaalsuse põhimõtet arvesse võttes ületada TVL-i taotluse registreerimist. Niisugune taotlus peab sisaldama andmeid võrdlustoote kohta ning kohustust järgida võrdlustoote TVL-is märgitud kasutustingimusi. Pädev haldusasutus peab tegema oma otsuse tähtaja jooksul, mis ei tohi ületada selle taotluse läbivaatamiseks vähimat tarvilikku aega. Selle tähtaja pikkus võib sõltuda kontrollimisest, mis võib

olla tarvilik, kui asjaomane haldusasutus eeldab oma käsutuses olevate andmeid põhjal, et paralleelselt imporditud toodet võib kasutada võrdlustootest erinevatel tingimustel.

– Tootenime andmise kohustus

44 Kohustuse osas anda paralleelse impordi esemeks olevale taimekaitsevahendile tootenimena ettevõtja kaubamärk väidab Prantsuse valitsus, keda toetab Madalmaade valitsus, et Prantsuse õiguses ei ole niisugust kohustust ette nähtud. Prantsuse õiguses nõutakse ministri 17. juuli 2001. aasta määruse lisas vaid seda, et TVL-i taotluse toetuseks tuleb esitada „kaubanduslik nimetus, mis pakutakse välja taotluse esemeks olevale tootele Prantsusmaal“.

45 Selles osas tuleb märkida, et see kohustus ei ole kohane ega vajalik, sõltumata sellest, kas tegemist on asjaomasele tootele kaubandusliku nimetuse andmise või toote tähistamisega ettevõtja kaubamärgiga, et saavutada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse eesmärk sellise toote paralleelse impordi puhul, mida põllumajandusettevõtja kavatses kasutada üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks.

46 Seega ei saa kõnealust kohustust sellistel juhtudel nagu põhikohtuasjas käsitleda õigustatuna inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse põhjendustel ning järelikult ei saa sellist kohustust huvitatud isikutele panna.

– Kohustus tasuda lõiv summas 800 eurot

47 Ettevõtjalt taimekaitsevahendite paralleelsel impordil TVL-i andmise lihtsustatud menetluses kogutava lõivu osas leiab Prantsuse valitsus, et 800 euro suurune summa on põhjendatud, kuna pädev haldusasutus uurib süstemaatiliselt iga taotlust ning teostab kontrolli teiste liikmesriikide pädevates ametiasutustes.

48 Kuigi eksportiva liikmesriigi pädevate ametiasutuste kontrollimine võib olla vajalik, et oleks võimalik hinnata, kas taimekaitsevahend on piisavalt sarnane importivas liikmesriigis juba loa saanud võrdlustootega, ei saa selline toiming proportsionaalsuse põhimõtet arvesse võttes olla põhjendatud iga TVL-i taotluse korral, mis esitati sama toote jaoks, mille puhul on selline luba juba antud teisele ettevõtjale. Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 43, ei tohi haldustoimingud põhimõtteliselt ületada TVL-i taotluse registreerimist. Siiski ei saa välistada, et täiendav kontrollimine osutub vajalikuks, kui asjaomasel haldusasutusel on põhjust arvata, et paralleelselt imporditud toodet võib kasutada võrdlustootest erinevatel tingimustel, ja esineb oht, et paralleelselt importija võib rikkuda toote turule viimise ja kasutamise tingimusi, mis on sätestatud sellele tootele antud TVL-is. Järelikult võib TVL-i andmise lihtsustatud kord sõltuvalt vajalikest toimingutest tuua pädevale haldusasutusele kaasa iga juhtumi puhul erinevad kulud.

49 Taimekaitsevahendite paralleelselt importijalt TVL-i andmise lihtsustatud menetluses kogutava lõivu summa peab olema vastavuses kuludega, mis tekkisid kontrolli või TVL-i taotluse uurimiseks vajalike haldustoimingute käigus. See nõue ei välista siiski, et neid kulusid arvestatakse kogumis, tingimusel et liikmesriigid järgivad proportsionaalsuse põhimõtet. Siseriikliku kohtu ülesanne on hinnata, kas see nõue on põhikohtuasja asjaolusid kogumina arvesse võttes täidetud.

50 Neil asjaoludel tuleb esimesele küsimusele vastata, et liikmesriik võib kehtestada TVL-i andmise lihtsustatud korra sellise taimekaitsevahendi paralleelsele impordile, mis pärineb teisest liikmesriigist, kus sellele taimekaitsevahendile on selline luba juba antud, kui põllumajandusettevõtja impordib toodet üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks, kusjuures sel viisil antud TVL on seotud iga ettevõtjaga isiklikult. Selle loa andmist ei tohi seada sõltuvusse imporditud toote tähistamisest asjaomase ettevõtja kaubamärgiga, kui asjaomase ettevõtja puhul on tegemist põllumajandusettevõtjaga, kes impordib paralleelselt toodet üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks. Sellele loale ei tohi kehtestada lõivu, mis ei ole vastavuses kuludega, mis tekkisid kontrolli raames või loataotluse uurimiseks vajalike haldustoimingute käigus. Nende kulude kogumis arvestamine on lubatud siiski tingimusel, et järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet.

Teine küsimus

51 Oma teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Prantsusmaa on ülekantav taimekaitsevahendite paralleelsele impordile, mis toimub üksnes põllumajandusettevõtja oma põllumajandustegevuse vajadusteks.

Kõnealune kohtuotsus käsitleb seda, kas Prantsuse õigus, mis puudutab Prantsusmaal seaduslikult välja kirjutatud ravimite isiklikku, kuid mitte isikliku transpordiga importimist, on kooskõlas asutamislepingu sätetega kaupade vaba liikumise kohta.

52 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu teisele küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

53 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Liikmesriik võib turuleviimise loa andmise lihtsustatud korra kehtestada sellise taimekaitsevahendi paralleelsele impordile, mis pärineb teisest liikmesriigist, kus sellele taimekaitsevahendile on selline luba juba antud, kui põllumajandusettevõtja impordib toodet üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks, kusjuures sel viisil antud turuleviimise luba on seotud iga ettevõtjaga isiklikult. Selle loa andmist ei tohi seada sõltuvusse imporditud toote tähistamisest asjaomase ettevõtja kaubamärgiga, kui asjaomase ettevõtja puhul on tegemist põllumajandusettevõtjaga, kes impordib paralleelselt toodet üksnes oma põllumajandustegevuse vajadusteks. Sellele loale ei tohi kehtestada niisugust lõivu, mis ei ole vastavuses kuludega, mis tekkisid kontrolli raames või loataotluse uurimiseks vajalike haldustoimingute käigus. Nende kulude kogumise arvestamine on lubatud siiski tingimusel, et järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.